

Wszyscy ludzie wielokrotnie każdego dnia dokonują ocen i na ich podstawie podejmują decyzje. Choć oceniając dokonują jednostki, to na jego podstawie podejmowane są także decyzje dotyczące zbiorowości. Ocenianie stanowi fundament wielu badań społecznych, systemów edukacji czy funkcjonowania organizacji. Często prosimy respondentów o ocenę jakiegoś zjawiska na podanej przez nas skali, w szkołach nauczyciele oceniają pracę uczniów, a w korporacjach na życzenie pracodawcy pracownicy oceniają się nawzajem.

Proces oceniania, jak każdy pomiar, jest obarczony błędami. Zbiorczo nazywane są one efektem oceniania (rater effect). Termin ten obejmuje wszelkie składniki oceny niezwiązane z mierzonymi cechami, ale z samym procesem oceniania (głównie z ocenianym). Najczęściej wyróżnia się cztery typy takich efektów: efekt halo, łagodność (lub surowość), zniekształcenia skali, precyzja oceniania. Błędami te są nieodłącznymi cechami procesu oceniania. Nie można na ich zlikwidować, a jedynie dążyć do ich minimalizacji.

Do minimalizacji efektu oceniania powszechnie stosuje się procedurę wielokrotnego oceniania. Jest ona jednak czasochłonna i kosztowna. Jeśli dysponujemy innymi (nawet niedokładnymi) miarami danej cechy innymi niż oceny, możemy użyć modelu statystycznego do oszacowania efektu oceniania bez konieczności zastosowania procedury wielokrotnego oceniania. Można w ten sposób zidentyfikować mało prawdopodobne oceny, a następnie dokonać ich weryfikacji. Eliminacja nierzetelnych ocen prowadzi do zwiększenia całkowitej rzetelności używanego narzędzia (np. ankiety czy testu). Celem projektu jest stworzenie i przetestowanie właśnie takiego modelu statystycznego.

Stosowanie wielokrotnych ocen do minimalizacji efektu oceniania nie zawsze jest procedurą efektywną. Zastosowanie metod statystycznych nie wymagających wielokrotnych ocen do skutecznego szacowania efektu oceniania pozwala na lepsze wykorzystanie zasobów i stanowi oszczędność czasu i kosztów. W konsekwencji powinno to prowadzić do szybszego rozwoju w wielu dziedzinach nauki, gdzie stosuje się proces oceniania. Trafna identyfikacja mało rzetelnych ocen (oraz ocenianych) pozwala na podniesienie rzetelności np. wyników prowadzonych badań czy oceniania w systemie edukacji, co nie pozostaje bez znaczenia dla rozwoju społeczeństwa.